

Yöneten Birey Olmak ve Politik Okuryazarlık: Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme

Burak KARABABA¹, Yunus Sinan BİRİCİK²

¹Erzurum Teknik Üniversitesi. Spor Bilimleri Fakültesi. <https://orcid.org/0000-0001-5873-5796>

²Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. <https://orcid.org/0000-0002-8579-9514>

To cite this article/ Atf için:

Karababa, B., ve Biricik, Y. S. (2022). Yöneten birey olmak ve politik okuryazarlık: Spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerine bir inceleme. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 46-59.

Özet

Bu araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin politik okuryazarlık düzeylerinin bazı değişkenlere göre tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yaklaşımlarından tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında bir kamu üniversitesinin Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören 243 öğrenciler oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde araştırmacılar tarafından oluşturulmuş "kişisel bilgi formu" ve öğrencilerin politik okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik "Politik Okuryazarlık Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programı ile analiz edilmiş olup tanımlayıcı istatistikler, Independent t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) ve gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için de LSD testi uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda erkek öğrencilerin, kadın öğrencilere oranla politik uzmanlık, politik ilgi alt boyutunda daha yüksek politik okuryazarlık düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin politik okuryazarlık düzeylerinin geliştirilmesi adına seçmeli derslerde bu programa yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Politika, Politik okuryazarlık, Spor bilimleri

Being a Managing Individual and Political Literacy: A Study on the Students of the Faculty of Sport Sciences

Abstract

In this study, it was aimed to determine the political literacy levels of the students of the faculty of sports sciences according to some variables. The survey method, one of the quantitative research approaches, was used in the study. The study group consists of 243 students studying at the Faculty of Sport Sciences of a public university in the 2021-2022 academic year. In the data collection process, the "personal information form" created by the researchers and the "Political Literacy Scale" to determine the political literacy levels of the students were used. The data obtained in the study were analyzed with the SPSS 22.0 package program and descriptive statistics, Independent t-test, one-way analysis of variance (Anova) and LSD test were applied to determine the source of the difference between the groups. As a result of the analyzes, it was determined that male students have a higher level of political literacy in the sub-dimension of political expertise and political interest compared to female students. It is recommended that this program be included in the elective courses to improve the political literacy levels of the students of the faculty of sports sciences.

Keywords: Policy, Political literacy, Sports science

GİRİŞ

Kökünü, İngilizce olan “Politics” ve “Policy” kelimelerinin karşılığı olarak Türkiye’de genel anlamda “Politika” kelimesi kullanılmaktadır. “(Dunn, 2004). Politika kelimesi, etimolojik olarak, eski Yunanca, Sanskritçe ve Latince’den gelmektedir (Dunn, 2015). Politika, kamu kurumlarının ya da kamu görevlilerinin toplum üzerinde etki eden tüm eylemleri ve müdahaleleri olarak ifade edilmektedir (Turan, 1985). Diğer bir politika tanımı ise, “bugünkü ve gelecekteki kararlara yön verebilmek için birçok alternatif arasından seçilen belirli bir yol veya davranış tarzı” (Dinçer, 2004) biçimindedir. Politika kavramı, özellikle de iktidar paylaşımı ve sosyal örgütlenmeler bağlamında siyasi iktidarın ele geçirilmesine yönelik söz konusu edilen eylemlerin tümü olarak ifade edilmektedir (Heywood, 2011). Heclö’nün Politika kavramını tanımlarken devletin faaliyetlerini vurgulayarak: “Bir politika, belirli kararlar veya eylemlerden ziyade, genellikle bir eylem ya da eylemsizlik süreci olarak değerlendirilebilir” (Heclö, 1978). Ripley ve Franklin ise politika kavramını “seçilmiş ve hissedilmiş bir sorun hakkında devletin ne dediği veya ne yaptığıdır (Ripley ve Franklin, 1987). Duverger (2004) tarafından da politika kavramı hem iktidar kavgasını hem de çatışma ortamını ifade etmeye yönelik olarak kullanılmalı, aynı zamanda toplumu oluşturan tüm bireylerin yararını gözetilen bir süreç olarak değerlendirilmelidir.

Heywood (2017) göre politika bilimini, en geniş anlamıyla insanların hayatlarını düzenleyen genel kuralları yapmak, korumak ve değiştirmek için gerçekleştirdikleri faaliyetlerin incelenmesi olarak tanımlamıştır. Bir başka tanımda ise çağdaş politika bilimi, nedensellik bağlamında doğrudan doğruya siyasal olguları, fertlerin ve grupların davranış kalıplarını inceleme amacını güden bir sosyal bilim olduğu vurgulanmaktadır (Kapani, 2017).

İlk çağlardan günümüze kadar en etkili bilgi edinme (Güneş, 2000) ve yayma yolu olarak değerlendirilen okuma-yazma becerisini, tek bir cümle ile tanımlamak oldukça güç gözükmektedir. Okuryazarlık kavramı incelendiğinde birçok tanımla karşılaşmaktadır. İngilizce alan yazın tarandığında karşımıza “okuryazarlık (literacy)” teriminin çıktığını görmekteyiz. Okuryazarlık iyi okuma, yazma, konuşma ve dinleme yeteneği; başkalarıyla etkili iletişim kurabilme ve yazılı bilgileri anlayabilmedir (Altun, 2005). Okuryazarlık “toplum tarafından anlam verilen iletişimsel simgelerin etkili bir biçimde kullanılabilmesi yeteneği” olarak tanımlanmaktadır (Kellner 2001; Kress 2003). Okuryazarlık, bir beceri olarak düşünüldüğünde, özellikle belirli ifadeleri kodlama, çözme ve anlam eşleştirmenin yanı sıra, aynı zamanda üst düzey bilişsel süreçleri işe koşarak, zihinsel bir süreç olan anlam kurmaya vurgu yapmaktadır (Potter, 2009). Genel anlamda okuryazarlık, yazı sembollerini seslendirme ve anlamlandırma ile başlayan, bu becerinin etkili bir şekilde kullanılması ile nesnelere, olgu ve olayları daha ayrıntılı anlama ve anladıklarına kendi özünü katarak kendini ifade etme durumudur (Aşıcı, 2009). Çağdaş kullanımda okuryazarlık kavramı oldukça geniş bir anlam taşır. Okuryazarlık kavramı, bilgi, medya, teknoloji vb. anlam ve etkin kullanımı içerecek şekilde genişlemiştir (Spengler, 2004). 20. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren insanoğlunun teknolojiye daha fazla önem vermesiyle geleneksel okuryazarlık kavramının dışında da farklı alanlarda okuryazarlık türleri ortaya çıkmıştır. Bilgisayar okuryazarlığı, ekonomi okuryazarlığı, grafik okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, politik okuryazarlık, teknoloji okuryazarlığı gibi türler bu konuda verilebilecek örneklerden sadece bir kısmıdır (Snaveley ve Cooper, 1997).

Küreselleşen dünyada her toplum, sosyal katılımın yüksek olduğu, kendini özgür bir şekilde ifade eden ve siyasal yönetimde etki yaratma becerisini barındıran bireylere sahip olmaya gereksinim duymaktadır (Görmez, 2018). Politik okuryazarlık kavramı, aslında yeni bir kavram olmasa da dünya genelinde politik okuryazarlık ile ilgili çok fazla çalışmaların mevcut olmadığı görülmektedir (Huddleston ve Rowe, 2006). Bu doğrultuda 20. yüzyılın sonlarına doğru politik okuryazarlık kavramı ortaya çıkmış, günümüze kadar da bu kavram farklı şekilde tanımlanmıştır.

Politik okuryazarlık terimi incelendiğinde birçok tanım yapıldığı görülmektedir. Zaller (1992, akt: Kuş, 2015) politik okuryazarlığı, bireylerin siyasal bir olaya ilişkin kavrayışları ve siyasal farkındalıkları olarak tanımlamaktadır. İnsanların etkili vatandaşlar olarak rollerini yerine getirebilmeleri için politik meseleleri ve politik süreci bilmelerine ve anlamalarına dayalı olan bir olgudur (Denver ve Hands, 1990). Westholm ve ark. (1990, akt: Cassel ve ark.,1997) yurttaş yetkinliği, bilinçli yurttaşlık ve yurttaşları demokrasiye hazırlama hedeflerine atıfta bulunmuş ve politik okuryazarlığı “kamu tartışmasının içeriğini kavramak için gerekli bir koşulu oluşturan temel kavram ve olgular” olarak tanımlamıştır. Siyasi okuryazarlık sadece siyasi kurumları ve hükümeti tanımlamak ve hatta analiz etmekle ilgili değil, bir girdiye sahip olabilmek ve hak ve sorumlulukları yerine getirebilmekle ilgilidir (Bochel, 2009). Bireylerin rollerini yerine getirebilmeleri için etkin yurttaşlar olarak siyasal süreç ve siyasal olaylar hakkında bilgi sahibi olmaları ve bu konuları bireyler tarafından idrak etmeleri durumu olarak da tanımlanabilir (Denver ve Hands, 1990).

Görmez (2018), politik okuryazarlığı, siyasal bir sistemde alınan kararlara etkili bir şekilde katkı sunma yeterliliği şeklinde tanımlamıştır. Politik okuryazarlık bilgi, beceri ve değerler birleşimi ile bireylerin aktif olması ve politik katılım sergilemesidir (Badlan, 2016). Chrastka (2017) politik okuryazarlığı parlamentoda gerçekleştirilen politik konular ile ilgili bilgi sahibi olunmasından da öte iletişim, empati gibi becerilerin kullanılmasıdır. Nwaubani ve ark. (2016) göre politik okuryazarlık, politik aktif katılımı ifade etmektedir. Horvath’a (2018) göre de politik okuryazarlık; siyasal sistemin işlenişinin, toplumdaki fikirlerin ve değerlerin anlaşılması; bir tartışmada hangi tutum ve değerler ile hareket edilmesini bilmektir.

Devletler başta gençler olmak üzere vatandaşlarına politik eğitim vermiş ve vermektedir. Geçmiş dönem devletlerinin bu eğitimi vermesindeki amaç, devletin var olabilmesi için vatandaşın varlığının gerekliliğidir. Hunter ve Rack (2016) ‘a göre politik okuryazarlık gençler için, devletin nasıl işlediğinin, kamu ve özel alanlarda kanunların ve kuralların nasıl yürüdüğünün anlaşılmasına katkıda bulunur. Öğrencilere, politikanın doğrudan ya da dolaylı yollardan herkese dokunduğu ve herkesin hayatını etkilediği yeterince gösterilmelidir (Tarhan, 2015). Çağımızın politik okuryazar genç neslinin herhangi bir insani durumun politik boyutunu okuma kabiliyeti, günlük yaşam tecrübelerinden yararlanma, demokratik kararlar verme konusunda becerikli, eylemde bulunmaya adanma gibi niteliklere sahip olması gerekmektedir (Fyfe, 2007). Politik okuryazarlık bireye siyasi yaşamda önemli olan unsurları bilmeyi, anlamayı ve bunları değerlendirmeyi gösterdiği için öğrencilere üniversite yıllarında verilecek politik eğitim, demokratik sistemimizi anlamada ve etkili birer vatandaş olarak yetişmede yardımcı olacaktır. Lockyer ve ark. (2003) politik okuryazarlık, öğrencilere yaşamlarında gerekli olan politika konularını öğretmede kullanılan bir araçtır. Ravitch (1991) politik bilgiye sahip olmayı, “Öğrenciler yönetime ait kurumların nasıl işlediği, her bir

kurumun ne gibi fonksiyonunun olduğu, siyaset yapan kişilerin siyasetteki rolleri, nasıl seçildikleri, bu seçilme işlemi sırasında vatandaşların görevleri, bir vatandaşın ne gibi görevleri ve hakları olduğu öğrencilere anlatılmalıdır. Biz öğrencilerden aktif ve etkili vatandaş olmalarını istiyorsak eğer onlara politik süreçleri öğretmeli, farklı düşüncelerin de olduğunu göstermeliyiz” şeklinde ifade etmiştir.

Bu çalışmanın amacı spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin politik okuryazarlık düzeylerini belirlemek, politik okuryazarlık alanında gelecekte yapılacak olan çalışmalar için neye gereksinim duyulduğunu belirlemede yol gösterici olmaktır. Bu çalışma alan yazındaki bu eksikliğin giderilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada, var olan durumu sorgulayan betimsel araştırma modellerinden tarama deseni kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Tarama modeli araştırmalarda, araştırmaya konu olan birey, olay ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008).

Çalışma Grubu

Çalışmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında bir kamu üniversitesinin Spor Bilimleri Fakültesi’nde öğrenim gören ve basit rastgele (seçkisiz) örneklem seçimi yöntemi ile seçilen 110 kadın, 133 erkek olmak üzere toplamda 243 öğrenci oluşturmaktadır. Çepni’ye (2010) göre, basit rastgele örneklem seçiminde araştırılan grupta bulunan elemanların her birinin seçilme ihtimali eşittir. Araştırmanın yapılması düşünülen örneklem bir listeden rastgele seçilir. Araştırmanın yapıldığı 2021-2022 eğitim-öğretim yılında öğrencilere ölçekler uygulanmıştır. Elde edilen verilerden 7 ölçek, çeşitli nedenlerle değerlendirilmeye alınmamıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, sınıf, bölüm gelir düzeyi baba ve anne eğitim durumu ailede politika yapan birey, politik etkinliklere katılma sıklığı ve politik sorunları tartışma sıklığına yönelik dağılımlar Tablo 1’de verilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Politik Okuryazarlık Ölçeği

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin politik okuryazarlık düzeylerini belirlemek amacıyla 2021 yılında Köksal ve Erol (2021) tarafından geliştirilen “Politik Okuryazarlık Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekte 25 madde yer almakta olup 5’li likert maddesi şeklinde puanlanmıştır (Örnek sorular: Güncel politik olayları takip ederim, Politik kavramlara ilişkin bilgi düzeyine sahibim). Ölçek “Politik Uzmanlık, Politik Bilgi, Politik Farkındalık, Politik İlgi ve Politik Katılım” olmak üzere 5 faktörden oluşmaktadır. Ölçekte tersten puanlandırma olmayıp katılımcıların ölçekteki ifadelerle katılım şiddeti, (1) kesinlikle katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) az katılıyorum, (4) katılıyorum ve (5) kesinlikle katılıyorum ifade edecek şekildedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 24, en yüksek puan 120’dir. Ölçeğin geneline ilişkin iç tutarlık katsayısı $\alpha=0.89$ olarak hesaplanmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin iç tutarlılık katsayısı ise $\alpha=0.82$ ’dir. Çalışmaya ilişkin veriler ölçeğin politik okuryazarlık düzeyini ölçmede geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabileceğini söylemek mümkündür.

Verilerin Analizi

Araştırmaya başlamadan önce ilgili kamu üniversitesinin Spor Bilimleri Fakültesi Etik Kurulu'ndan araştırmanın yapılabilmesi için E-70400699-050.02.04-2200058578 sayılı, Fakülte Etik Kurulu onayı alınmıştır. Araştırma kapsamında uygulanan ölçeklerin ilk bölümünü oluşturan bilgi formundaki katılımcılara ait demografik özelliklerin analizinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Politik okuryazarlık ölçeği ve bu ölçeğin alt boyutlarının ortalamalarını ve standart sapmalarını belirlemek için yine betimsel istatistikler kullanılmıştır. Elde edilen verilerin normallik varsayımı testinde Kolmogorov-Smirnov normallik testi uygulanmıştır. Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonucunda ölçek için verilerinin normal dağıldığı tespit edilmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde istatistiksel analizler neticesinde elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1. Demografik özelliklere ilişkin bilgiler

Cinsiyet	N	%
Kadın	110	45,3
Erkek	133	54,7
Sınıf	N	%
1.Sınıf	76	20,0
2.Sınıf	68	17,9
3.Sınıf	80	21,1
4.Sınıf	156	41,1
Bölüm	N	%
Bed. Eğ. Öğretmenliği	49	20,2
Spor Yöneticiliği	48	19,8
Antrenörlük Eğitimi	77	31,7
Rekreasyon	69	28,4
Ailede Politika Yapan Birey Var mı?	N	%
Hayır	220	90,5
Evet	23	9,5
Politik Etkinliklere Katılma Sıklığınız	N	%
Hiç	172	70,8
Nadiren	48	19,8
Bazen	17	7,0
Çok Sık	6	2,5
Politik Sorunları Tartışma Sıklığınız	N	%
Hiç	110	45,3
Nadiren	72	29,6
Bazen	40	16,5
Çok Sık	21	8,6
Toplam	243	100

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 110 bireyin %45,3'ünün kadın; 133 bireyin %54,7'sinin erkek oldukları; katılımcıların sınıf değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 44 bireyin %18,1 1.sınıf; 106 bireyin %43,6 2.sınıf; 48 bireyin %19,8 3.sınıf; 45 bireyin %18,5 4.sınıf oldukları; katılımcıların bölüm değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 49 bireyin %20,2 Beden Eğitimi ve Öğretmenliği; 48 bireyin

%19,8 Spor Yöneticiliği; 77 bireyin %31,7 Antrenörlük Eğitimi; 69 bireyin %28,4 Rekreasyon bölümünde oldukları; katılımcıların ailede politika yapan birey var mı değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 220 bireyin %90,5 hayır; 23 bireyin %9,5 evet cevabını verdikleri; katılımcıların politik etkinliklere katılma sıklığının değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 172 bireyin %70,8 hiç; 48 bireyin %19,8 nadiren; 17 bireyin %7,0 bazen; 6 bireyin %2,5 çok sık cevabını verdikleri; katılımcıların politik sorunları tartışma sıklığının değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 110 bireyin %45,3 hiç; 72 bireyin %29,6 nadiren; 40 bireyin %16,5 bazen; 21 bireyin %8,6 çok sık cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 1. Ölçeklere ilişkin normallik dağılımı

Ölçek	N	Min.	Mak.	Mean	SD	Skewness	Curtosis
Politik Okuryazarlık Ölçeği	243	1.00	5.00	3.57	.855	-1.075	1.249

Tablo 2’de görüldüğü üzere yapılan normallik dağılımı analizinde, Politik Okuryazarlık Ölçeği için değerler; Skewness -1,075 ve Kurtosis 1,249 olduğu tespit edilmiştir. Tabachnik ve Fidell (2015) açıkladığı sınırlar içerisinde (-1.5 ile +1.5) yer alan veri setinin normal bir dağılıma sahip olduğu görülmüştür. Çalışmamızda yapılan normallik dağılım sonucu parametrik testlerin uygulanacağını göstermiştir.

Tablo 2. Katılımcıların cinsiyetlerine göre politik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	X	Ss.	t	P(sig.)
Politik Uzmanlık	Kadın	110	3.03	.866	-1.980	.016*
	Erkek	133	3.28	1,072		
Politik Bilgi	Kadın	110	3.87	.928	.000	.675
	Erkek	133	3.87	.984		
Politik Farkındalık	Kadın	110	4.02	1,005	.743	.941
	Erkek	133	3.92	1,047		
Politik İlgi	Kadın	110	3.42	.945	-3.15	.035*
	Erkek	133	3.56	1,100		
Politik Katılım	Kadın	110	3.43	.840	.095	.525
	Erkek	133	3.41	1.051		
Toplam	Kadın	110	3.55	.808	-3.31	.431
	Erkek	133	3.59	.895		

Tablo 3’te görüldüğü gibi çalışmaya katılanların cinsiyetlerine dair politik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılmasında; politik uzmanlık ve politik ilgi alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür.

Buna nazaran; politik uzmanlık alt boyutunda erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla; yine politik ilgi alt boyutunda erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların ailede politika yapan var mı değişkenine göre politik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılması

Alt Boyutlar	APYVM?	N	X	Ss.	t	P(sig.)
Politik Uzmanlık	Hayır	220	3.10	.996	-3.658	.003*
	Evet	23	3.87	.580		
Politik Bilgi	Hayır	220	3.81	.973	-3.268	.002*
	Evet	23	4.48	.481		
Politik Farkındalık	Hayır	220	3.93	1.045	-1.483	.268
	Evet	23	4.26	.794		
Politik İlgi	Hayır	220	3.42	1.017	-.860	.208
	Evet	23	3.62	1.016		
Politik Katılım	Hayır	220	3.40	.956	-.818	.570
	Evet	23	3.57	1.001		
Toplam	Hayır	220	3.53	.871	-2.310	.113
	Evet	23	3.96	.568		

*: p<0,05

Tablo 4'te görüldüğü gibi çalışmaya katılanların ailede politika yapan var mı değişkenine göre politik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılmasında; politik uzmanlık ve politik bilgi alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür.

Buna nazaran; politik uzmanlık ve politik bilgi alt boyutunda evet cevabı veren katılımcıların hayır cevabı veren katılımcılara oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların sınıflarına göre politik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Sınıf	N	X	Ss.	F	P(sig.)	Post hoc (LSD)
Politik Uzmanlık	1.Sınıf ¹	44	2.82	1.05	4.168	.007*	1<3,4
	2.Sınıf ²	106	3.10	1.01			
	3.Sınıf ³	48	3.46	.693			
	4.Sınıf ⁴	45	3.36	1.03			
Politik Bilgi	1.Sınıf ¹	44	3.79	.919	2.695	.047*	2<3,4
	2.Sınıf ²	106	3.72	1.03			
	3.Sınıf ³	48	4.07	.666			
	4.Sınıf ⁴	45	4.11	1.01			
Politik Farkındalık	1.Sınıf ¹	44	3.91	.971	3.474	.017*	2<3,4
	2.Sınıf ²	106	3.76	1.10			
	3.Sınıf ³	48	4.25	.755			
	4.Sınıf ⁴	45	4.19	1.07			
Politik İlgi	1.Sınıf ¹	44	3.23	1.02	2.860	.038*	3>1,2
	2.Sınıf ²	106	3.37	1.07			
	3.Sınıf ³	48	3.81	.804			
	4.Sınıf ⁴	45	3.42	1.08			
Politik Katılım	1.Sınıf ¹	44	3.18	.938	4.705	.003*	3>1,2
	2.Sınıf ²	106	3.30	1.00			
	3.Sınıf ³	48	3.84	.717			
	4.Sınıf ⁴	45	3.48	.981			

Toplam	1.Sınıf ¹	44	3.39	.784	4.110	.007*	1<3,4
	2.Sınıf ²	106	3.55	.923			
	3.Sınıf ³	48	3.88	.560			
	4.Sınıf ⁴	45	3.71	.924			

Tablo 5’te görüldüğü üzere çalışmaya katılanların sınıflarına göre politik okuryazarlık düzeylerinin alt boyutlarının karşılaştırılmasında; tüm alt boyutlar ile ölçek toplam puanında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Yapılan çoklu karşılaştırma sonucunda; politik uzmanlık alt boyutu ile ölçek genel puanında 1. sınıf öğrencilerinin 3. ve 4. sınıf öğrencilerine oranla, politik bilgi ile politik farkındalık alt boyutunda, 2. sınıf öğrencilerinin 3. ve 4. sınıf öğrencilerine oranla ve politik ilgi ile politik katılım alt boyutunda 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin 3. sınıf öğrencilerine oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük ortalamalara sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların bölümlerine göre politik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Bölüm	N	X	Ss.	F	P(sig.)	Posthoc (LSD)
Politik Uzmanlık	Bed. Eğit. Ö. ¹	49	3.38	1.060	3.339	.020*	3<1,2
	S.Yöneticiliği ²	48	3.41	.889			
	Antrenörlük ³	77	2.93	.960			
	Rekreasyon ⁴	69	3.12	.989			
Politik Bilgi	Bed. Eğit. Ö. ¹	49	4.15	.849	7.248	.000*	4<1,2
	S.Yöneticiliği ²	48	4.27	.833			
	Antrenörlük ³	77	3.90	.960			
	Rekreasyon ⁴	69	3.60	.985			
Politik Farkındalık	Bed. Eğit. Ö. ¹	49	4.17	.879	7.088	.000*	4<1,2
	S.Yöneticiliği ²	48	4.41	.862			
	Antrenörlük ³	77	3.86	1.002			
	Rekreasyon ⁴	69	3.62	1.126			
Politik İlgi	Bed. Eğit. Ö. ¹	49	3.48	1.045	2.675	.048*	3<2
	S.Yöneticiliği ²	48	3.77	.915			
	Antrenörlük ³	77	3.25	.986			
	Rekreasyon ⁴	69	3.41	1.105			
Politik Katılım	Bed. Eğit. Ö. ¹	49	3.61	.916	2.304	.078	-
	S.Yöneticiliği ²	48	3.56	.930			
	Antrenörlük ³	77	3.20	.962			
	Rekreasyon ⁴	69	3.43	.979			
Toplam	Bed. Eğit. Ö. ¹	49	3.76	.820	4.880	.003*	3,4<1,2
	S.Yöneticiliği ²	48	3.88	.740			
	Antrenörlük ³	77	3.39	.839			
	Rekreasyon ⁴	69	3.44	.901			

*: p<0,05

Tablo 6’da görüldüğü üzere çalışmaya katılanların bölümlerine göre politik okuryazarlık düzeylerinin alt boyutlarının karşılaştırılmasında; politik katılım dışında tüm alt boyutlar ile ölçek toplam puanında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yapılan çoklu karşılaştırma sonucu elde edilen gruplar arası değişkenlikler tabloda paylaşılmıştır.

Tablo 7. Katılımcıların politik etkinliklere katılma sıklığının değişkenine göre politik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılması

Alt Boyutlar	PEKS	N	X	Ss.	F	P(sig.)	Posthoc (LSD)
Politik Uzmanlık	Hiç ¹	172	3.00	.945	6.900	.000*	1<2,3,4
	Nadiren ²	48	3.55	1.056			
	Bazen ³	17	3.47	.772			
	Çok Sık ⁴	6	4.12	.844			
Politik Bilgi	Hiç ¹	172	3.83	.940	2.542	.057	-
	Nadiren ²	48	3.82	1.099			
	Bazen ³	17	4.15	.642			
	Çok Sık ⁴	6	4.80	.309			
Politik Farkındalık	Hiç ¹	172	3.97	.988	1.482	.220	-
	Nadiren ²	48	3.86	1.234			
	Bazen ³	17	4.38	.715			
	Çok Sık ⁴	6	3.53	.909			
Politik İlgi	Hiç ¹	172	3.33	1.012	2.633	.051	-
	Nadiren ²	48	3.71	1.074			
	Bazen ³	17	3.82	.667			
	Çok Sık ⁴	6	3.55	1.586			
Politik Katılım	Hiç ¹	172	3.30	.886	3.354	.020*	1<3,4
	Nadiren ²	48	3.65	1.204			
	Bazen ³	17	3.70	.622			
	Çok Sık ⁴	6	4.11	1.003			
Toplam	Hiç ¹	172	3.48	.806	2.495	.061	-
	Nadiren ²	48	3.72	1.068			
	Bazen ³	17	3.90	.501			
	Çok Sık ⁴	6	4.02	.735			

*: p<0,05

Tablo 7’de görüldüğü üzere çalışmaya katılanların politik etkinliklere katılma sıklığına göre politik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılmasında; politik uzmanlık ile politik katılım alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Yapılan çoklu karşılaştırma sonucunda politik uzmanlık alt boyutunda “hiç” cevabını veren öğrencilerin “nadiren, bazen veya çok sık” cevabını veren öğrencilere oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük ortalamalara sahip oldukları tespit edilmiştir. Politik katılım alt boyutunda ise “hiç” cevabını veren öğrencilerin “bazen veya çok sık” cevabını veren öğrencilere oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük ortalamalara sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların politik sorunları tartışma sıklığının değişkenine göre politik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılması

Alt Boyutlar	PSTS	N	X	Ss.	F	P(sig.)	Posthoc (LSD)
Politik Uzmanlık	Hiç ¹	110	2.64	.931	40.429	.000*	1<2,3,4
	Nadiren ²	72	3.22	.744			
	Bazen ³	40	4.03	.539			
	Çok Sık ⁴	21	4.13	.782			
Politik Bilgi	Hiç ¹	110	3.66	1.032	9.978	.000*	1<3,4
	Nadiren ²	72	3.73	.881			
	Bazen ³	40	4.42	.505			
	Çok Sık ⁴	21	4.43	.893			
Politik Farkındalık	Hiç ¹	110	3.88	1.104	4.416	.005*	1<3,4
	Nadiren ²	72	3.77	1.011			

	Bazen ³	40	4.45	.608			
	Çok Sık ⁴	21	4.15	1.056			
Politik İlgi	Hiç ¹	110	3.13	1.041	11.033	.000*	1<2,3,4
	Nadiren ²	72	3.43	.808			
	Bazen ³	40	4.07	.941			
	Çok Sık ⁴	21	3.92	1.159			
Politik Katılım	Hiç ¹	110	3.15	.911	9.906	.000*	1<2,3,4
	Nadiren ²	72	3.39	.876			
	Bazen ³	40	3.93	.925			
	Çok Sık ⁴	21	3.96	.993			
Toplam	Hiç ¹	110	3.29	.851	16.162	.000*	1<2,3,4
	Nadiren ²	72	3.51	.754			
	Bazen ³	40	4.18	.586			
	Çok Sık ⁴	21	4.12	.847			

*: p<0,05

Tablo 8’de görüldüğü üzere çalışmaya katılanların politik sorunları tartışma sıklığına göre politik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılmasında; tüm alt boyutlar ile ölçek toplam puanında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Yapılan çoklu karşılaştırma sonucunda politik uzmanlık, politik ilgi, politik katılım ve ölçek toplam puanında “hiç” cevabını verenlerin “nadiren, bazen ve çok sık” cevabını verenlere oranla; yine “nadiren” cevabını verenlerin “bazen ve çok sık” cevabını veren öğrencilere oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük ortalamalara sahip oldukları tespit edilmiştir. Politik bilgi ile politik farkındalık alt boyutunda ise “hiç” ile “nadiren” cevabını verenlerin “bazen ve çok sık” cevabını veren öğrencilere oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük ortalamalara sahip oldukları tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin politik okuryazarlık düzeylerinin çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre, politik uzmanlık, politik ilgi ve alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür. Yapılan çoklu karşılaştırma sonucunda politik uzmanlık ve politik ilgi alt boyutunda erkek katılımcıların, kadın katılımcılara oranla daha yüksek politik uzmanlık düzeyine sahip oldukları; politik katılım alt boyutunda kadın katılımcıların, erkek katılımcılara oranla daha yüksek politik uzmanlık düzeyine sahip oldukları görülmektedir. Çınar (2019)’ın coğrafya lisans öğrencileri üzerine yaptığı bir çalışmada, kadın öğrencilerin politik bilgi düzeylerinin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Aslan (2019)’ın ortaokul öğrencileri üzerine yaptığı bir çalışmada, kadın öğrencilerin ortalama puanları erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç, çalışmamızın sonuçları ile çelişmektedir. Akhan (2011) Sosyal Bilgiler öğretmenleriyle yaptığı çalışmasında erkek öğrencilerin politikaya karşı eğilimlerinin, politika konularını takip etme düzeylerinin ve politikaya karşı ilgilerinin, kız öğrencilere göre daha fazla olduğunu tespit etmiştir. Dursun (2007) çalışmasında gençlerin siyasal katılım gösterme oranlarının kadın katılımcılarda daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, çalışmamız ile paralellik göstermektedir. Faiz ve Dönmez (2019)’ın sosyal bilgiler öğretmenleri üzerine yaptığı bir çalışmada cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. İnsanlar cinsiyetlerine göre ayırt edilmeden sosyal ve siyasal alanda eşit olarak yer almaları gerektiği

düşünülmektedir. Her ne kadar sosyal yaşamda erkeklerin faaliyet alanları geniş olarak görülse de her bireyin eşit miktarda siyasi olaylara vakıf olması gereklidir.

Katılımcıların ailede politika yapan var mı değişkenine göre, politik uzmanlık ve politik bilgi alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür. Yapılan çoklu karşılaştırma sonucunda politik uzmanlık alt boyutunda evet cevabı veren katılımcıların, hayır cevabı veren katılımcılara oranla daha yüksek politik uzmanlık düzeyine sahip oldukları; politik bilgi alt boyutunda evet cevabı veren katılımcıların hayır cevabı veren katılımcılara oranla daha yüksek bilgi uzmanlık düzeyine sahip oldukları görülmektedir. Doğanay ve diğerleri (2007) çalışmasında ailelerinin siyasete ilgisi fazla olan öğretmen adaylarının siyasal katılımcılık düzeyleri en yüksek, ailesi siyasetle ilgilenmeyenlerin siyasal katılımcılık düzeyleri ise en düşük düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışmamız ile paralellik göstermektedir. Çınar (2019)'ın coğrafya lisans öğrencileri üzerine yaptığı bir çalışmada, ailede politika yapan birey var mı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Her ne kadar tamamen bir paralellik söz konusu olmasa da çalışmamızın bazı alt boyutları ile paralellik göstermektedir. Akhan (2011)'ın sosyal bilgiler öğretmen adayları üzerine yaptığı bir araştırmada ailelerinin politika konularına yönelik uğraşlarının düşük olduğu söylenmektedir. Bu çalışmamızın sonucu ile çelişmektedir. Ailede politika ile ilgilenen var mı sorusuna evet cevabı verenlerin yüksek ve anlamlı sonuçlar elde etmesinin sebebi; politik konuları takip eden ailelerin politik bilgi düzeyleri zamanla artacak ve buna paralel olarak politik uzmanlık düzeylerinde de doğal olarak artış görüleceği düşünülmektedir.

Katılımcıların politik etkinliklere katılım sıklığı değişkenine göre, politik okuryazarlık düzeylerinin alt boyutlarının karşılaştırılmasında; politik uzmanlık ve politik katılım alt boyutunda anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Politik uzmanlık alt boyutunda politik etkinliklere katılım sıklığına verilen cevaplar neticesinde, politik etkinliklere çok sık katılan katılımcıların hiç katılmayan katılımcılara göre anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir. Politik katılım alt boyutunda politik etkinliklere katılma sıklığında çok sık katılan katılımcıların hiç katılmayan katılımcılara göre anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir. Akhan (2011)'ın sosyal bilgiler öğretmen adayları üzerine yaptığı bir araştırmada son sınıf öğretmen adaylarının politika konularını yakından izlemeye eğilimli oldukları şeklinde ortaya konulmuştur. Bu çalışmamız ile paralellik göstermektedir. Çınar (2019)'ın coğrafya lisans öğrencileri üzerine yaptığı bir çalışmada, politik etkinliklere katılım sıklığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Bu çalışmamız ile çelişmektedir. Politik etkinliklere sürekli olarak katılan bireyler, doğal olarak politika hakkında bilgiler elde ederler, elde ettikleri bu bilgiler zamanla politik etkinliklere çok sık katılmanın da vermiş olduğu kazançla birlikte politik uzmanlığa dönüşeceği düşünülmektedir.

Katılımcıların politik sorunları tartışma sıklığı değişkenine göre, politik okuryazarlık düzeylerinin alt boyutları için yapılan çoklu karşılaştırma sonucunda politik uzmanlık, politik bilgi, politik farkındalık, politik ilgi, politik katılım ve toplam alt boyutlarında çok sık katılan katılımcıların hiç ve nadiren katılan katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir. Çınar (2019)'ın coğrafya lisans öğrencileri üzerine yaptığı bir çalışmada, politikayla ilgili tartışmaları her zaman ve bazen yapan öğrencilerin bilgi düzeyi ile asla ve nadiren yapan öğrencilerin bilgi düzeyi arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Sıra ortalamaları dikkate alındığında söz konusu

farklılıkların her zaman ve bazen seçeneğini işaretleyen öğrenciler lehine olduğu anlaşılmaktadır. Faiz ve Dönmez (2019)'in sosyal bilgiler öğretmenleri üzerine yaptığı bir araştırmada politik sorunları tartışma yoğunluğu sık sık olan katılımcıların yüksek ortalamalara sahip olduklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar çalışmamız ile paralellik göstermektedir. Tartışma bir konu hakkında birtakım tezler ve antitezler öne sürerek doğru ve en güzel olanın ortaya konulma çabasıdır. Tartışma sıklığına çok sık cevabı veren bireylerin daha çok bilgi alışverişinde bulunacakları ve bunun sonucunda politik farkındalık, politik ilgi ve politik katılım gibi konularda doğal olarak kendilerini geliştirebilecekleri düşünülmektedir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin politik okuryazarlık düzeylerinin geliştirilmesi adına seçmeli derslerde bu programa yer verilebilir. Başka bölgelerdeki üniversitelerin spor bilimleri alanındaki öğrenciler ile politik okuryazarlığa yönelik çalışmalar yapılabilir. Erkek katılımcıların politikaya ilgilerinin yüksek olmasının nedenleri araştırılabilir. Örneklem grubunun daha geniş olduğu çalışmalar yapılabilir. Farklı değişkenler çalışmaya dahil edilebilir.

KAYNAKLAR

- Akhan, O. (2011). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının politika bilimine yönelik eğilimlerinin belirlenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 37-68.
- Altun, A. (2005). *Gelişen teknolojiler ve yeni okuryazarlıklar*. Ankara: Anı Yayınları.
- Aslan, H.M. (2019). *Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin politik okuryazarlık becerilerinin incelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Aşıcı, M. (2009). Kişisel ve sosyal bir değer olarak okuryazarlık. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 9-26.
- Badlan, K. (2016). *Explorations into young people's political literacy*. (Unpublished Doctoral Thesis), Anglia Ruskin University.
- Bochel, H. (2009). Political literacy. *Active Learning and Active Citizenship: Theoretical Contexts*, 150-159.
- Chrastka, J. (2017). Creating tomorrow's civic leaders by learning to be civically engaged today. *Young Adult Library Services*, 15(4), 13-16.
- Çınar, M. (2019). Coğrafya lisans öğrencilerinin politik okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi.
- Denver, D., ve Hands, G. (1990). Does studying politics make a difference? The political knowledge, attitudes and perceptions of school students. *British Journal of Political Science*, 20(2), 263-279.
- Dinçer, Ö. (2004). *Stratejik yönetim ve işletme politikası*. İstanbul: Beta.
- Doğanay, A., Çuhadar, A., ve Sarı, M. (2007). Öğretmen adaylarının siyasal katılımçılık düzeylerine çeşitli etmenlerin etkisinin demokratik vatandaşlık eğitimi bağlamında incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 50, 213-246.
- Dunn, W. N. (2015). *Public policy analysis*. Routledge.
- Dunn, W. N., (2004). *Public policy analysis: an introduction*, Pearson, 3. Baskı, New Jersey.

- Dursun., D. (2007). *Ortaöğretim gençliğinin demokrasi düşünceleri. (Kurşunlu Ve Bayramören örneği)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Duverger, M. (2004). *Siyaset sosyolojisi*, (çev. Ş. Tekeli). İstanbul: Varlık Yayınları, 74.
- Faiz, M., ve Dönmez, C. (2019). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının politik okuryazarlık düzeyleri. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(2), 475-501.
- Fyfe, I. (2007). Hidden in the curriculum: Political literacy and education for citizenship in Australia. *Melbourne Journal of Politics*, 32, 110-134.
- Görmez, E. (2018). Güncellenen sosyal bilgiler programının politik okuryazarlık becerisi bakımından yeterliliği. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 109-114.
- Güneş, F. (2000). Uygulamalı okuma yazma öğretimi. Ankara: Ocak Yayınları.
- Heclö, H. (1978). The new american political system. A. K. (Editör) içinde, *Issue Networks and Executive Establishment* (87-124). Washington, D.C.: American Enterprise Institute.
- Heywood, A. (2011). *Siyaset*, (çev. B.B. Özipek,; B. Şahin,; M. Yıldız,; Z. Kopuzlu,; B. Seçilmişoğlu ve A.Yayla). İstanbul: Liberte Yayınevi, 21- 67.
- Heywood, A. (2017). *Siyaset*. (Çev. B. Özipek, B. Seçilmişoğlu, A. Yayla, H. Y. Başdemir). Ankara: Adres Yayınları.
- Horvath, S. (2018). Political literacy in classical democracy: A theoretical perspective. ECPR General Conference, Hamburg.
- Huddleston, T., ve Rowe, D. (2006). *Political Literacy: Process or product?* London: Citizenship Foundation.
- Hunter, P., ve Rack, J. (2016). Advancing young citizens political literacy. *Teaching and Learning*, 23-28.
- Kapani, M. (2017). *Politika bilimine giriş*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kellner, D. (2001). New technologies/new literacies: Reconstructing education fort he nwe millenium. *International Journal of Technology and Design Education*, 11, 67-81.
- Köksal, H., ve Erol., M. (2021). Politik okuryazarlık ölçeğinin geliştirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 444-471.
- Kress, G. (2003). *Literacy in the new media age*. London: Routledge.
- Lockyer, A., Crick, B., Annette, J. (2003). *Education for democratic citizenship. Issues of theory and practice*. USA: Ashgate Publishing Limited.
- Nwaubani, O., Nwabuko, L. O., Okeke, J. N., ve Sette, D. C. (2016). Political literacy as correlate of civic consciousness level of senior secondary school students in Nsukka Education zone, Enugu State, Nigeria. *Transylvanian Review*, 24(12).
- Potter, W. J. (2009). *Arguing for a general framework for mass media scholarsip*, Third Eddition, United States of America: Sage Publication.
- Ravitch, D. (1991). *Democracy: What it is and how toteach it*. Social Studies. Copyright Clearance Center.

- Ripley, R. B. ve Franklin, G. A. (1987). *Congress, the bureaucracy, and public policy* (4.Baskı). Chicago: Dorsey Press.
- Snavely, L. ve Cooper, N. (1997). The information literacy debate. *The Journal of Academic Librarianship*, 23(1), 9-13.
- Spengler, S. (2004). educators' perceptions of a 21st century digital literacy framework. degree of doctor of education. Walden University College of Education.
- Tabachnick, B. G., ve Fidel, L. S. (2015). *Using multivariate statistics*, (Baloğlu, M., Çev. Ed.).Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Tarhan, Ö. (2015). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının politik okuryazarlığına ilişkin görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(9), 649-669.
- Turan, İ. (1985). The role of legislatures in policy processes. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, Özel Sayı No. 2, 267-289.
- Westholm, Anders, Arne Lindquist, ve Richard G. Niemi (1990). Education and the making of the informed citizen: Political literacy and the outside world. In Orit Ichilov (ed.), *Political Socialization, Citizenship Education, and Democracy*. New York: Teachers' College. Akt: Cassel, C. A., & Lo, C. C. (1997). Theories of political literacy. *Political Behavior*, 19(4), 317-335.
- Zaller, J. R. (1992). *The Nature and Origins of Mass Opinion*. Cambridge: Cambridge University Press. Akt: Kus, Z. (2015). Political literacy status of pre-service social studies teacher. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 177, 197-202.